

prof. Marian Oslislo
Wydział Projektowy
Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach

Recenzja pracy doktorskiej mgr. Piotra Pietrzaka, sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, wszczętym przez Radę Dyscypliny Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Mgr Piotr Pietrzak przedstawił do oceny materiały przewodowe w wersji cyfrowej. Tytuł pracy doktorskiej: „**Analogia wojny – subiektywna analiza porównawcza**”. Seria podwójnych plakatów. Promotor: prof. Lech Majewski, ASP w Warszawie.

Mgr Piotr Pietrzak jest absolwentem Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Studiował również na Wydziale Sztuki Mediów stołecznej ASP oraz na warszawskim i krakowskim Wydziale Malarstwa ASP. Absolwent Niestacjonarnych Studiów Doktoranckich Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Mgr Piotr Pietrzak jako główne aktywności swojej pracy twórczej wymienia projektowanie graficzne, ilustrację, malarstwo i rysunek. Realizuje projekty dla znanych instytucji i festiwali, jak np.: Narodowe Forum Muzyki we Wrocławiu, Jazztopad Festiwal, Narodowe Centrum Kultury, Polskie Wydawnictwo Muzyczne. Jest również aktywny wystawienniczo, bierze udział w wystawach, konkursach, gdzie często za swoje dokonania bywa nagradzany i wyróżniany. Ich lista została przedstawiona w materiałach przewodowych.

Doktorant zajmuje się również dydaktyką, wykłada na poziomie szkoły średniej oraz wyższej. Pracuje z dużym powodzeniem dla renomowanych gazet i czasopism, m.in. dla Ruchu Muzycznego, Gazety Prawnej, Rzeczpospolitej.

Branding to kolejna z jego specjalizacji. Przedstawiając projekt identyfikacji wizualnej Festiwalu Krzysztofa Pendereckiego z 2018 r., autor w sposób kompleksowy ukazał różnorodne elementy tego projektu. Można powiedzieć, że nawet zbyt szeroko go zaprezentował, gdyż niektóre jego artefakty w przedstawionej dokumentacji, powtarzają się.

Piotr Pietrzak to twórca aktywny, operujący zróżnicowanym językiem wizualnej ekspresji. Ilustracje Pietrzaka wyróżnia charakterystyczny rodzaj ekspresji wizualnej, sygnowany przez autora jako „technika własna”. Doktorant w sposób znaczący zaistniał na rodzimym profesjonalnym rynku w obszarze komunikacji wizualnej. Jednak sposób, w jaki zaprezentował swoje dokonania w materiałach przewodowych, rodzi kilka pytań.

Wiele reprodukcji jest słabej jakości, przy powiększeniu widoczne są piksele (portfolio str. 5, 6, 25, 26, 27, 30, 48, 52, 81, 100.....).

Trudno mi zrozumieć taki brak profesjonalizmu u profesjonalisty. Brakuje mi również w wielu przypadkach precyzyjnego opisu, przyporządkowania tym ilustracjom informacji odnośnie do tekstu którego dotyczą. Kontekst jest tutaj istotny, inaczej oglądamy kolorowe obrazki. Narracja wizualna w portfolio jest chaotyczna. Doktorant miesza obrazy dotyczące poszczególnych projektów z innymi, w efekcie czego powstaje szum informacyjny nie służący percepcji. Pewne obrazy się powielają, autor nie panuje nad strukturą tego komunikatu.

W opisie dzieła (Abstrakt/PL) doktorant pisze, cyt.: *Głównym założeniem projektu dyplomowego, który jest częścią rozprawy doktorskiej, jest stworzenie kroju pisma opartego na minuskule karolińskiej oraz subiektywne ilustracje i plakaty porównawcze. Zbadanie relacji między znakiem a komunikacją międzyludzką.*

Nie rozumiem sformułowania: (...) *projektu dyplomowego, który jest częścią rozprawy doktorskiej...*? Czy krój pisma oparty na minuskule karolińskiej został zaprojektowany wcześniej, czy na potrzeby doktoratu? W koncepcji autora stworzenie fontu na bazie pisma karolińskiego jest niezwykle ważnym jego elementem, zacznem dla pracy doktorskiej. Dlaczego doktorant nie zaprezentował go w kompleksowy sposób, w osobnym dokumencie, tak by recenzent mógł się z nim zapoznać i przeanalizować?

Alfabet pojawia się na pierwszej planszy zestawu czternastu „podwójnych plakatów”. W lewej jej części widzimy znaki alfabetu (minuskuła i majuskuła) wraz z diakrytykami. Gdy powiększam plik PDF, żeby dokładnie zobaczyć znaki liternicze, obraz staje się nieostry. Jak mam rozumieć taką sytuację? Materiał ikonograficzny powinien zostać przedstawiony w sposób profesjonalny i kompleksowy.

Mgr Piotr Pietrzak nie podaje wymiarów przedstawionych plakatów. Przypuszczam, że chodzi o format B1 (700x1000 mm). W materiałach przewodowych w dokumencie PDF na każdej z plansz widzimy dwa obrazy wraz z tekstem, rozdzielone grubą czarną kreską. Czy więc na formacie o podstawie 100 centymetrów (B1) mieszczą się dwa obrazy czy każdy z dwóch obrazów stanowi osobny format B1? Wtedy podstawa „podwójnego plakatu” będzie wynosiła 140 cm. To dosyć istotna informacja – dysponując taką wiedzą mogę wyobrazić sobie sposób ich oddziaływania na widza.

Tu pojawia się następna kwestia – doktorant nie określa, jak zamierza propagować swoje dzieło. Jak chce dotrzeć do potencjalnego odbiorcy. A sposób propagowania dzieła jest, moim zdaniem, sprawą kluczową. Zdefiniowanie sposobu dotarcia do odbiorców w dobie wszechobecnego natłoku informacji jest kluczowe dla skuteczności całego przedsięwzięcia. W opisie pracy doktorskiej mgr Piotr Pietrzak porusza wprawdzie kwestię komunikacji wizualnej, jednak chciałbym wiedzieć jakich kanałów autor zamierza użyć, żeby z widzami się skomunikować?

Niestety, z materiałów przewodowych to nie wynika. Może plakaty zostaną rozesłane na konkursy, choć w proponowanym zestawie będzie to chyba niemożliwe? Może zostaną wyeksponowane na wystawie w przestrzeni galerii jako wydruki lub zaistnieją w formie publikacji drukowanej?

Czy wzorem rasowego aktywisty, autor przewiduje przeprowadzenie akcji na mieście, eksponując je w przestrzeni publicznej? Objawi swoje przesłanie na ulicach? Myślę, że temat pracy doskonale nadaje się do tego typu działań, a i plakat jako medium sprawdzi się w tym miejscu, mamy tu do czynienia z klasycznymi plakatami wydrukowanymi na papierze. Podobne akcje skuteczniło już paru wybitnych twórców plakatu. Takie działanie w pełni by mnie przekonało.

Można zadać również pytanie o skalę tych działań. Być może doktorant ma jakąś inną koncepcję propagowania swojej pracy? Jak wspomniałem, z materiałów przewodowych nie jestem w stanie tego wywnioskować. Koncepcja pracy doktorskiej wydaje się interesująca, jednak brak deklaracji autora w kwestii jej upowszechnienia zawiesza cały projekt w próżni.

Pomysł zestawienia zjawisk granicznych: wojny, złych praktyk generowanych przez człowieka z osiągnięciami ludzkiego geniuszu, mającymi wpływ na dobrostan społeczeństwa jest interesujący i intrygujący. Autor przedstawił zestaw czternastu „podwójnych plakatów”. Jakiego klucza użył w ich konstruowaniu, by uruchomić proces twórczy? Czy tych czternaście zestawień – dobra ze złem – jest w stanie unieść problem projektowy, który jest tematem pracy doktorskiej? Autor nie odnosi się do tego aspektu swojej pracy doktorskiej, tak jakby nie miał cienia wątpliwości, czy takie podejście wyczerpuje problem. Proponowane dzieło wymaga od widza pewnej wiedzy, która może go wciągnąć w rodzaj intelektualnej gry i wywołać refleksję. W moim odczuciu jest ono w stanie oddziaływać też na odbiorcę nieprzygotowanego, zaintrygować go, wzbudzić w nim ciekawość. Sprawić, że będzie chciał dotrzeć do informacji, dowiedzieć się czegoś więcej w kontekście przedstawionego problemu.

W połowie przedstawionych projektów „plakatów podwójnych”, po prawej stronie (ukazującej pozytywne aspekty ludzkości) doktorant stosuje symetryczną kompozycję obrazu. Trudno mi znaleźć uzasadnienie dla tej decyzji. Pewne metafory wizualne, jak np. motyw głowy w plakacie prezentującym teorię względności Alberta Einsteina, są mało przekonujące w kontekście proponowanych treści. Ten plakat formalnie jest bardzo zbliżony do innego obrazu, odnoszącego się do założenia Uniwersytetu Padewskiego. Czy taka zbieżność formalna, kompozycyjna pomaga w percepcji zestawu czternastu obrazów tworzących cykl dzieła doktorskiego?

Język wizualny, jakim operuje Piotr Pietrzak jest interesujący, rozpoznawalny, jego własny. Brakuje mi jednak w tych przedstawieniach większej precyzji, błyskotliwszych metafor wizualnych, układów kompozycyjnych. Wszak problem projektowy dotyczy znaczących, brzemiennej w skutkach momentów z historii cywilizacji.

Wydaje mi się, że określając swoje działania twórcze jako subiektywne, mgr Piotr Pietrzak przypisuje zbyt duże znaczenie sformułowaniu „subiektywny”. Działanie artystyczne jest z natury skrajnie subiektywne, żadnej nadzwyczajnej prawdy tutaj nie odkrywa. Z pewnością zależy mu – tak miemam – żeby komunikat przez niego stworzony był zrozumiały, poprawnie odczytany poprzez adekwatną do problemu projektowego formę wizualną.

Całościowo rzecz ujmując, czuję duży niedosyt w obcowaniu z dziełem doktorskim mgr. Piotra Pietrzaka, zauważając jednocześnie jego potencjał. Chciałbym mieć do czynienia z o wiele bogatszym zestawem „plakatów podwójnych”, uporządkowanych i usystematyzowanych w czytelny, logiczny i przekonujący sposób. Problem poruszany przez doktoranta dotyczy naszej europejskiej cywilizacji i sięga momentu, który miał niebagatelny wpływ na jej współczesny kształt.

W czternastu obrazach trudno tę historię opowiedzieć.

W materiałach przewodowych mgr Piotr Pietrzak nie zamieścił bibliografii, w sposób niewystarczający przedstawił informacje o przebiegu kwerendy na potrzeby pracy doktorskiej i procesu projektowego. Opis dzieła jest niekompletny i zbyt ogólnikowy. Brak koncepcji i sposobów jego prezentowania. Autor w opisie dzieła nadmienia, że bada w pracy doktorskiej relacje między znakiem a komunikacją międzyludzką. Jakie są więc rezultaty tych badań, wnioski, które autor może przedstawić? Nie znalazłem ich w materiałach przewodowych.

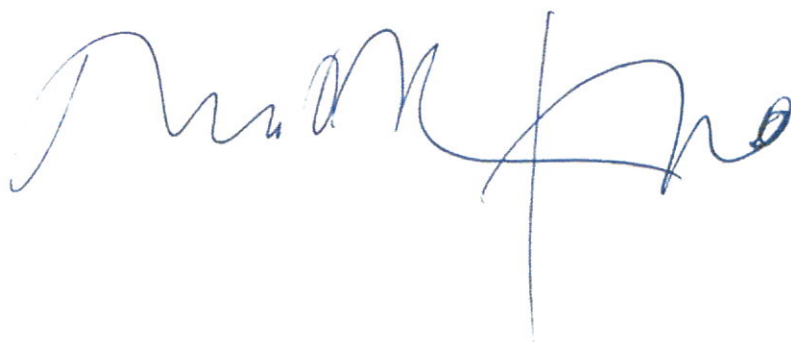
Praca zawiera liczne błędy stylistyczne, gramatyczne i literówki. Doktorant w wielu momentach nie komunikuje precyzyjnie i w czytelny sposób swoich myśli i wniosków. W tekście opisującym pracę

nad dziełem stosuje powiększoną interlinię. Być może z powodu jego długości – opis dzieła liczy zaledwie sześć stron?! Doktorant w materiałach przewodowych podpisuje się raz jako „Piotr”, innym razem jako „Piotrek”. To nonszalanckie i nieprofesjonalne podejście do całości pracy doktorskiej nie daje mi możliwości wyrażenia pozytywnej opinii o jego pracy.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z materiałami przewodowymi dotyczącymi pracy doktorskiej mgr. sztuki Piotra Pietrzaka zatytułowanej „*Analogia wojny – subiektywna analiza porównawcza. Seria podwójnych plakatów.*”, stwierdzam, że nie spełnia ona wymogów z art. 187 ustawy z dnia z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.).

W związku z powyższym nie popieram wniosku o nadanie mgr. Piotrowi Pietrzakowi stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej: sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Piotr Pietrzak', written in a cursive style.